

Літаратура

Паматизглītības мācību priekšmeta programmas paraugs

Satura rādītājs

Уводзіны.....	2
Мэта вучэбнага прадмета.....	4
Задача вучэбнага прадмета.....	5
Вучэбны змест	6
Парадак і час засваення вучэбнага зместу	8
4 КЛАС	9
5 КЛАС	13
6 КЛАС	15
7 КЛАС	17
8 КЛАС	19
9 КЛАС	22
Формы і метадычныя прыёмы ацэньвання вучэбных дасягненняў вучняў.....	25
Формы ацэньвання	25
Вучэбныя дапаможнікі, выкарыстоўваемыя для засваення вучэбнага зместу.....	27
Метады і метадычныя прыёмы засваення літаратуры.....	27

Уводзіны

Праграма “Літаратура” распрацавана ў суадносінах з патрабаваннямі Закона аб адукацыі, Дзяржаўнага стандарта адукацыі для асноўнай школы і стандарта “Літаратура” для асноўнай школы .

Праграма “Літаратура” прадназначана для асноўнай беларускай школы і разлічана на шэсць год навучання (4 – 9 класы) з разліку 1 гадзіна ў тыдзень у 4 класе, 2 гадзіны ў 6 класе і 1 гадзіна ў 5 – 9 класах:

у 1 – 3 класах выкладанна роднай мовы і чытанкі ажыццяўляецца інтэгрыравана. Цесная ўзаемасувязь вучэбных прадметаў захоўваецца і ў 4 класе.

у 5 – 9 класах у праграму навучання ўводзяцца новыя прадметы (камп’ютарныя веда, гісторыя, геаграфія), арыентаваныя на розпабаковае развіццё вучняў. Апрача таго, пачынаецца працэс засваення базавага зместу літаратуры.

Дадзеная праграма не з’яўляецца нарматыўным дакументам, носіць рэкамендацыйны характар. Настаўнік мае права ўносіць у праграму карэкцыі, зыходзячы з рэальных умоў практычнай дзейнасці. На аснове дадзенай праграмы настаўнік складае асабісты тэматычны план работы.

У праграме сфармуляваны: мэты і задачы засваення курса літаратуры, абавязковы вучэбны змест і патрабаванні да яго засваення, выкарыстоўваемыя ў працэсе навучання вучэбныя дапаможнікі і метады навучання літаратуры, а таксама формы і метадычныя прыёмы ацэньвання.

Змест праграмы вызначаецца трыма грунтоўнымі асновамі:

- *літаратурная адукацыя* з’яўляецца часцінай адзінай сістэмы эстэтычнай адукацыі;
- *успрыняцце літаратурнага твора* з’яўляецца асобага роду дзейнасцю, дазваляючай чалавеку спасцігнуць і зразумець персанальны сэнс жыцця праз мастацтва;
- *літаратура* прызнаецца асаблівай формай засваення культурнай традыцыі, авалоданне якой дазваляе школьнікам адкрыць асабісты непаўторны асабісты вобраз, развіваць сваю культурную ідэнтычнасць і сацыякультурную талерантнасць.

Вывучэнне літаратуры як прадмета эстэтычнага цыкла дас вучням магчымасць

- засвоіць эмацыянальна-каштоўны вопыт чалавецтва;
- узбагаціць асабістае светаўспрыманне праз засваенне і перажыванне розных поглядаў на свет.

Месца літаратура ў змесце базавай адукацыі вызначаецца наступным чынам:

вопыт стасункаў з літаратурным творам фармулюе сістэму адносін вучня да рэчаіснасці.

Міжпрадметныя сувязі літаратуры ажыццяўляюцца ў наступных накірунках:

- *літаратура ↔ беларуская мова*: у працэсе вывучэння літаратуры фарміруюцца навыкі моўнай культуры вучняў, разуменне мовы як элемента культуры гістарычнай эпохі і агульначалавечнай культуры.
- *літаратура ↔ прадметы эстэтычнага цыкла*: у працэсе супастаўлення літаратурных твораў з творамі другіх відаў мастацтва.
- *літаратура ↔ гісторыя*: літаратура фарміруе ў вучняў уяўленне аб рэальнасці культуры як працэсе станаўлення чалавека.
- *літаратура ↔ геаграфія*: дапамога геаграфічнага каментарыя ў аналізе літаратурных твораў фармулюе ў вучняў уменне арыентавацца ў прасторы.

Праграма адрасавана на адаптацыю да індывідуальных магчымасцей вучняў і рэальных вучэбных магчымасцей кожнага канкрэтнага класа і настаўніка. Настаўнік мае магчымасць на аснове дадзенай праграмы ствараць сваю аўтарскую праграму па літаратуры для вучняў са спецыяльнымі патрабаваннямі.

Дадзеная праграма адрасавана настаўнікам літаратуры, спецыялістам у галіне школьнай адукацыі. Яна можна быць цікавай для бацькоў вучняў.

Мэта вучэбнага прадмета

Удасканалваць магчымасць вучня ўспрымаць літаратуру як мастацтва слова, развіваючы цікавасць чытача, вобразнае мыслянне і ўменне творча рэалізоўваць сябе.

Задача вучэбнага прадмета

У працэсе засваення літаратуры неабходна ствараць умовы для развіцця вучня.

У 4 – 6-х класах:

- уменне аналізаваць элементы мастацкага твора і ацэньваць іх ролю ў рэалізацыі аўтарскай задумкі;
- успрыняцце літаратуры як мастацкага адлюстравання памяці народа;
- разуменне духоўных каштоўнасцей, адлюстраваных у літаратурным творы; адносіны да літаратуры як да сродка разумення навакальнага свету і ўнутранага стану чалавека.

У 7 – 9-х класах:

- уменне аналізаваць і ацэньваць мастацкія творы, суадносіць іх сэнс са сваімі пачуццямі, вопытамі і каштоўнасцямі;
- успрыняцце літаратуры як састаўной часткі культуры народа;
- уменне аналізаваць духоўныя каштоўнасці, адображаныя ў літаратурным творы;
- эстэтычны густ як арыентыр самастойнай дзейнасці чытача.

Вучэбны змест

Структура праграмы адпавядае структуру стандарта па літаратуры. Сродкі і прыёмы літаратурнай адукацыі настаўнік выбірае самастойна.

Змест прадмета “Літаратура” раскрываецца ў трох накірунках:

- разуменне літаратуры як віда мастацтва;
- каштоўнае ўспрыняцце літаратурнага твора, творчая дзейнасць;
- успрыняцце літаратуры як састаўной часткі культуры.

Кожнаму з названых накірункаў адпавядае канкрэтны кампанент праграмы, які ўключае змест вучэбнай дзейнасці на канкрэтным этапе літаратурнай адукацыі.

Кампаненты праграмы	Агульная характарыстыка	Этапы літаратурнай адукацыі	
		4 – 6 класы	7 – 9 класы
Разуменне літаратуры як мастацтва слова	Разуменне ўнутранных законаў мастацтва слова як паступовае развіццё школьніка-чытача. Дадзены працэс уяўляе сабой яднанне наступных відаў мастацкай дзейнасці: <ul style="list-style-type: none"> • аналіз тэтска і мастацкага света; • ацэнка тэкста на аснове яго аналіза. Аналіз мастацкага тэкста з’яўляецца сродкам, які дапамагае больш глыбока разумець сэнс твора.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Цэльнае ўспрыняцце літаратурнага твора як асабага спосаба самапазнання чалавека. 2. Вобразная прырода мастацкага твора. 3. Фальклор як аснова літаратуры. 4. Узаемадзейнічанне тэмы, галоўнай думкі і сюжэта. 5. Мастацкі свет фальклорнага літаратурнага твора – вобразнае адлюстраванне рэальнага свету. 6. Асновы вершаскладання: вершаваныя памеры, рытм, гукапіс. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вывучэнне літаратурнага характара і сродкаў яго стварэння. 2. Мастацкая ідэя твора і яго жанр. 3. Спосабы выражэння аўтарскай пазіцыі ў творы. 4. Аўтарская задумка, тэма, праблема, ідэйны змест твора. 5. Асновы вершаскладання. 6. Гісторыка-культурная эпоха і мастацкі свет аўтара. 7. Адлюстраванне “вечных” тэм у літаратуры і мастацтве з дапамогай розных мастацкіх прынцапаў.
Каштоўнае ўспрыняцце літаратурнага твора, творчая дзейнасць	Каштоўнае ўспрыняцце літаратурнага твора ўяўляе ўзбагачэнне вопыта эмацыянальна-	<ol style="list-style-type: none"> 1. Творы мастацтва як спосаб адлюстравання пачуццяў і настройў чалавека. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Узаемасувязь асабістага духоўнага вопыта з духоўным вопытам літаратурных герояў.

Кампаненты праграмы	Агульная характарыстыка	Этапы літаратурнай адукацыі	
		4 – 6 класы	7 – 9 класы
	<p>каштоўнага перажывання дчынкаў падзей, адлюстраваных у мастацкім творы.</p> <p>Вопыт творчай дзейнасці з'яўляецца важнай умовай развіцця чытача і неабходны школьніку для развіцця вобразнасці, для авалодання мовай як сродкамі перадачы думкі, пачуцця, унутранага свету чалавека (выразнае чытанне, інсцэніраванне, драматызацыя твора).</p>	<p>2. Літаратурны твор як спосаб выражэння аўтарскай пазіцыі.</p> <p>3. мастацкі твор як сродак разумення навакальнага свету і сябе ў ім.</p> <p>4. Ілюстраванне літаратурных твораў.</p> <p>5. Моўнае маляванне.</p> <p>6. Творчы пераказ.</p> <p>7. Сачыненне загадак.</p> <p>8. Стварэнне сваіх тэкстаў.</p> <p>9. Стварэнне анатацый і водгукаў.</p>	<p>2. Уплыў мастацкага твора на духоўны і эмацыянальны свет чытача.</p> <p>3. Стварэнне эсэ.</p> <p>4. Удзел у ролевай гульні.</p> <p>5. Драматызацыя літаратурнага твора.</p> <p>6. Стварэнне сачыненняў – разважанняў.</p> <p>7. Стварэнне сачыненняў розных жанраў.</p>
Успрыняцце літаратуры як састаўной часткі культуры	<p>Для таго каб адэкватна зразумець літаратурны твор, школьнікам неабходна засвоіць культуру інтэрпрэтацыі тэкста.</p> <p>Засваенне культурнай спадчыны з'яўляецца неабходнай умовай удасканалення ўнутранага свету чалавека.</p>	<p>1. Арыентацыя ў кнізе.</p> <p>2. Асоба аўтара мастацкага твора.</p> <p>3. Правядзенне каляндарных свят.</p>	<p>1. Гісторыка-культурныя падзеі, звязаныя са зместам літаратурнага твора.</p> <p>2. Гісторыка-культурная эпоха і мастацкі свет аўтара.</p> <p>3. Агульначалавечая каштоўнасць ў літаратуры розных народаў.</p> <p>4. Значэнне культуры асобнага народа ў агульнасусветнай.</p>

Парадак і час засваення вучэбнага зместу

Вучэбны змест, засваемы вучнямі ў кожным класе, падзелены на тэмы. У працэсе вучэбнай дзейнасці вучні выводзяць і фармулююць паняцці тэорыі літаратуры, неабходныя для аналізу і інтэрпрэтацыі мастацкіх твораў.

Прапанаўваемая ў праграме сістэма тэм рэалізуе прынцып цэласнасці ў аснове якога яжыць не логіка навуковых ведаў, а логіка ўваходжання чалавека ў свет культуры.

Кожная тэма праграмы раскрываецца з дапамогай сістэмы рэкамендаваных падтэм, якія арыентуюць настаўніка на прыкладнае кола праблем, разуменне якіх неабходна для засваення вучнямі дадзенай тэмы. У праграме адсутнічае спіс літаратурных твораў, абавязковых для чытання і вывучэння, аднак змешчаны рэкамендацыі, якія датычацца іх адбора:

- эстэтычная каштоўнасць, выхаваўчы патэнцыял твора;
- адпавяданне зместа твора мэце і задачам літаратурны адукацыі;
- уключэнне літаратурны твораў, створаных і перакладзеных беларускімі пісьменнікамі Латвіі.

Вучэбны матэрыял размеркаваны ў праграме наступным чынам. У рамках кожнага накірунка дзейнасці сфармуляваны ўменні, якія павінны быць сфарміраваны ў вучняў у працэсе засваення той ці іншай тэмы. У рамках кожнай тэмы выдзелены засвоеныя ў працэсе літаратурнай адукацыі літаратурныя паняцці, неабходныя вучням для аналізу творчай інтэрпрэтацыі мастацкага твора.

Такое размеркаванне вучэбнага зместу дазволіць настаўніку:

- зразумець пераемнасць і сістэманасць у працэсе фарміравання ўменняў чытача вучняў;
- уключыць у вучэбны працэс асабісты сацыякультурны вопыт і перадаць вучням асабістыя каштоўныя адносіны да літаратуры.

4 КЛАС

Тэма 1. Пазнанне і адлюстраванне сябе праз мастацтва.

Падтэмы:

- Мастацтва як магчымасць разумення свету.
- Чалавек – прадмет мастацкага пазнання.
- Самавыражэнне чалавека з дапамогай розных відаў мастацтва.
- Выражэнне настрою, пачуццяў, думак з дапамогай слова.

Задачы:

1. Фарміраваць уяўленне пра літаратурны твор як спосаб выражэння настрою, пачуццяў і думак чалавека.
2. Удасканалваць уменне суперажываць героям літаратурнага твора.

Плануемы вынік

Разуменне літаратуры як віда мастацтва	Каштоўнае ўспрыманне літаратурнага твора	Успрыняцце літаратуры як асноўнай часткі культуры
Паглыбляе ўяўленне пра розныя віды мастацтва. Адрознівае мастацкі тэкст ад навукова-папулярнага.	Уяўляе карціны і герояў, створаныя аўтарам. Выражае свае эмыянальныя адносіны да прачытанага.	Арыентуецца ў кнізе.
Вучыцца знаходзіць у фальклорным і літаратурным творах эпітэт, параўнанне. Вучыцца прагназіраваць змест літаратурнага твора па загалоўку. Вучыцца параўноўваць ілюстрацыі да літаратурнага твора.	Вучыцца вызначаць настрой лірычнага твора. Вучыцца расказваць пра героя літаратурнага твора. Вучыцца пазнаваць фальклорны і літаратурны твор па анатацыі.	
Засвойвае паняцці: <ul style="list-style-type: none"> • сталы эпітэт, параўнанне; • анатацыя. 		

Тэма 2. Вусная народная творчасць і літаратура.

Падтэмы:

- Вусная народная творчасць як праяўленне вуснай формы мовы.
- Жанры фальклорных твораў: загадка, прымаўка, прыказка, казка.
- Фальклорная і літаратурная казка.

Задачы:

1. Фарміраваць уяўленне пра фальклор як аснову літаратуры.
2. Развіваць успрыняцце фальклорнага твора як адлюстравання духоўных каштоўнасцей народа.

Плануемы вынік

Разуменне літаратуры як віда мастацтва	Каштоўнае ўспрыманне літаратурнага твора	Успрыняцце літаратуры як асноўнай часткі культуры
<p>Параўноўвае літаратурныя, музыкальныя творы блізкія па тэме.</p> <p>Адрознівае фальклорныя і літаратурныя казкі.</p> <p>Адрознівае свае адносіны да герояў твора ад аўтарскіх.</p>	<p>Творча пераказвае казку.</p> <p>Складае загадкі..</p>	<p>Расказвае пра аўтара, выкарыстоўваючы інфармацыю падручніка і змест літаратурнага твора.</p>
<p>Вучыцца адрозніваць жанры фальклорных твораў.</p> <p>Вучыцца адрозніваць апавяданне і казку.</p>	<p>Вучыцца ствараць свой варыянт развіцця сюжэта вядомай казкі.</p> <p>Вучыцца ілюстраваць літаратурны твор.</p> <p>Вучыцца пісаць сачыненне па прыказках і прымаўках.</p>	<p>Вучыцца знаходзіць у тэксце фальклорнага твора народныя адносіны да духоўных каштоўнасцей.</p>
<p>Засвойвае паняцці:</p> <ul style="list-style-type: none"> • загадка, прымаўка, прыказка, казка; • апавяданне. 		

Тэма 3. Тэма і галоўная думка мастацкага твора.

Падтэмы:

- Роля аўтара ў раскрыцці характара герояў праз адзінства учынкаў і падзей.
- Характар і учынкi героя, сродкі мастацкай вобразнасці.
- Сувязь тэмы і галоўнай думкі літаратурнага твора.

Плануемы вынік

Разуменне літаратуры як віда мастацтва	Каштоўнае ўспрыманне літаратурнага твора	Успрыняцце літаратуры як асноўнай часткі культуры
Тлумачыць свае адносіны да ўчынкаў герояў. Складае просты план. Ацэньвае ілюстрацыі да літаратурнага твора.	Параўноўвае асабістыя перажыванні з перажываннямі літаратурных герояў. Творча пераказвае літаратурны твор.	Праяўляе цікавасць да паглыблення сваіх ведаў пра асобу аўтара літаратурнага твора.
Вучыцца параўноўваць герояў. Вучыцца суадносіць галоўную думку з загаловам. Вучыцца складаць складаны план.	Вучыцца супастаўляць літаратурны і жывапісныя пейзажы. Вучыцца складаць казку.	Вучыцца выбіраць кнігі па свайму густу чытача.

Выкананне патрабавання стандарта

Да канца 4-га класа вучань

вучыцца	умее
Адрозніваць мастацкі тэкст ад другіх відаў тэкстаў. Знаёміцца з рознымі літаратурнымі відамі. Знаёміцца з фальклорнымі творамі розных жанраў. Знаёміцца з літаратурнымі творамі розных родаў. Вызначае асноўную тэму і галоўную думку літаратурнага твора.	Ацэньвае ілюстрацыі да літаратурнага твора. Разумее эмацыянальнае гучанне літаратурнага твора. Перазвае літаратурны твор. Арыентуецца ў структуры кнігі.

вучыцца	умее
Характарызуе персанажаў і ацэньвае іх ролю ў сюжэце. Выразна чытаць мастацкі тэкст. Пісаць тэкст-апісанне. Інсцэніраваць казку, верш. Ацэньваць свае тэксты і тэксты аднакласнікаў.	

5 КЛАС

Тэма 1. Літаратура – мастацтва слова.

Падтэмы:

- Міф і казка.
- Абрадавая паэзія і традыцыі народа.
- Міфалагічныя, фальклорныя і біблейскія вобразы ў мастацтве і літаратуры.

Задачы:

1. Узбагачаць уяўленне аб адвображванні традыцый народа ў абрадавай паэзіі.
2. Паглыбляе разуменне вобразнай прыроды мастацкай мовы.

Плануемы вынік

Разуменне літаратуры як віда мастацтва	Каштоўнае ўспрыманне літаратурнага твора	Успрыняцце літаратуры як асноўнай часткі культуры
Вызначае галоўную тэму і галоўную думку літаратурнага твора. Характарызуе персанажаў літаратурнага твора.	Стварае ілюстрацыі да літ. твораў. Інсцэніруе басню, казку, верш.	Паглыбляе веды пра фальклорныя міфалагічныя вобразы ў маст. творы.
Вучыцца вызначаць жанр фальклорнага твора. Вучыцца знаходзіць у баснях элементы сатырычнага адвобржвання рэчаіснасці.	Вучыцца ствараць свае тэксты, выклікаючы патрэбны настрой у слухачоў.	Вучыцца праводзіць каляндарныя святы, выкарыстоўваючы абрадаваю паэзіі розных народаў.

Тэма 2. Духоўныя каштоўнасці ў літаратуры.

Падтэмы:

- Духоўны свет чалавека ў літаратуры і мастацтве.
- Асаблівасць выяўлення навакольнага свету і чалавека ў эпасе, лірыцы і драме.

Задачы:

1. Фармуляваць уяўленне аб асноўных асаблівасцях эпаса, лірыкі і драмы.
2. Развіваць уменне выражаць сваю думку пра праблематыку мастацкага твора.

Плануемы вынік

Разуменне літаратуры як віда мастацтва	Каштоўнае ўспрыманне літаратурнага твора	Успрыняцце літаратуры як асноўнай часткі культуры
Адрознівае мастацкі тэкст ад другіх відаў тэкста па яго прыкметах. Знаходзіць у літаратурным творы метафару, гіпербалу. Вучыцца адрозніваць аўтарскае апавяданне і мову герояў.	Бачыць духоўныя каштоўнасці ў мастацкім творы. Выразна чытае мастацкі тэкст, выражаючы асабістае разуменне і адносіны.	Знаёмы з творамі нацыянальнай і замежнай вуснай народнай творчасці. Знаходзіць у мастацкім творы адвображванне духоўных традыцый народа.
Засвойвае паняцці: <ul style="list-style-type: none"> • эпас, лірыка, драма • маналог, дыялог • метафара, гіпербала. 		

Выкананне патрабавання стандарта

У канцы 5 класа вучань

вучыцца	умее
Знаёміцца з рознымі літаратурнымі відамі. Знаёміцца з прыказкамі, прымаўкамі, загадкамі, народнымі песнямі. Знаёміцца з літаратурнымі творамі розных родаў (эпас, лірыка, драма). Знаёміцца з элементамі будовы літаратурнага твора: кампазіцыя, сюжэт, мастацкая мова. Пісаць анатацыю літаратурнага твора. Знаёміцца з літаратурнымі творамі розных відаў.	Адрозніваць мастацкі тэкст ад другіх відаў тэкстаў. Выразна чытаць мастацкі тэкст. Інсцэніраваць басню, казку, верш. Ацэньваць чытанне другіх і сваё асабістае чытанне.

6 КЛАС

Тэма 1. Мастацкі свет фальклорнага і літаратурнага твора.

Падтэмы:

- Мастацкі свет фальклорнага і літаратурнага твора – вобразнае адлюстраванне рэальнага свету.
- Моўная будова літаратурнага твора (мова аўтара і мова героя), асаблівасць мастацкай мовы (лексіка, эпітэты, параўнанні, метафары, гіпербалы).

Задачы:

1. Фармуляваць уяўленне пра мастацкія вобразы.
2. Развіваць уяўленне пра будову літаратурнага твора (сюжэт, кампазіцыя).
3. Развіваць уяўленне выражаць і сцвярджаць асабісты пункт гледжання, разважаючы пра мастацкі свет літаратурнага твора.

Плануемы вынік

Разуменне літаратуры як віда мастацтва	Каштоўнае ўспрыманне літаратурнага твора	Успрыняцце літаратуры як асноўнай часткі культуры
Разумее падабенства і розніцу літаратуры і іншых відаў мастацтва (музыка, скульптура, жывапіс). Знаёмы з элементамі будовы літаратурнага твора (сюжэт, кампазіцыя, мастацкая мова). Вызначае тэму і галоўную думку літаратурнага твора. Вучыцца выяўляць трагічныя элементы ў літаратурнай творы.	Стварае сачыненне-паведамленне і апісанне. Ацэньвае асабістыя творчыя работы і работы аднакласнікаў. Удзельнічае ў абмеркаванні літаратурнага твора. Вучыцца пісаць водгук на літаратурны твор.	Знаёмы з літаратурнымі творамі розных відаў. Вучыцца расказаць пра культурна-гістарычныя месцы свайго горада.

Тэма 2. Мастацкі свет фальклорнага і літаратурнага твора.

Падтэмы:

- Залежнасць мастацкага света літаратурнага твора ад творчай індывідуальнасці пісьменніка.

- Асаблівасць камічнага адлюстравання рэчаіснасці.

Плануемы вынік

Разуменне літаратуры як віда мастацтва	Каштоўнае ўспрыманне літаратурнага твора	Успрыняцце літаратуры як асноўнай часткі культуры
<p>Знаёмы з літаратурнымі творамі розных родаў (эпас, лірыка, драма), відаў і жанраў (верш, басня, казка, апавяданне).</p> <p>Знаёмы з фальклорнымі творамі розных жанраў (прыказка, прымаўка, загадка, казка, легенда, народная песня).</p>	<p>Удзельнічае ў абмеркаванні твораў розных відаў мастацтва.</p> <p>Выразна чытае мастацкі тэкст.</p> <p>Піша анатацыю і водгук пра літаратурны твор.</p>	<p>Знаёмы з літаратурнымі творамі розных відаў.</p> <p>Расказвае пра аўтара літаратурнага твора.</p>

Выкананне патрабавання стандарта

У канцы 6 класа вучань

вучыцца	умее
<p>Успрымаць літаратурны твор як вобразнае адлюстраванне рэчаіснасці.</p> <p>Аналізаваць сістэму персанажаў літаратурнага твора.</p> <p>Ствараць тэкст-разважанне на літаратурную і вольную тэму.</p> <p>Пісаць аргументаванае эсэ на літаратурную і вольную тэмы.</p> <p>Знаёміцца з літаратурнымі творамі розных відаў і жанраў і іх аўтарамі.</p>	<p>Знаёміцца з фальклорнымі творамі розных жанраў (прыказка, прымаўка, загадка, казка).</p> <p>Вызначае сюжэтна-кампазіцыйныя элементы літаратурнага твора: пейзаж, партрэт, інтэр'ер.</p> <p>Успрымае элементы трагічнага ў літаратурных творах.</p> <p>Выказвае асабістую думку і ўключаецца ў гутырку пра літаратурны твор.</p>

7 КЛАС

Тэма 1. Адлюстраванне чалавека ў літаратуры.

Падтэмы:

- Роля галаўных і другарадных герояў у развіцці сюжэта.
- Літаратурны партрэт (знешнасць, духоўны свет).
- Літаратурны герой і яго прататып.
- Лірычны герой.

Задачы:

1. Развіваць уменне суаадносіць асабісты духоўны вопыт з вопытам літаратурных герояў.
2. Фармуляваць уяўленне аб асаблівасцях адлюстравання гістарычных асоб у мастацкай літаратуры.

Плануемы вынік

Разуменне літаратуры як віда мастацтва	Каштоўнае ўспрыманне літаратурнага твора	Успрыняцце літаратуры як асноўнай часткі культуры
Знаёмы з фальклорнымі, міфалагічнымі і біблейскімі вобразамі. Аналізуе матывы паводзін героя ў розных жыццёвых сітуацыях.	Разумеє, што літаратурны герой выражає духоўную пазіцыю. Стварає сачыненне-параўнальнае апісанне літаратурных герояў.	Знаёмы з міфамі, гераічным эпасам народаў свету.

Тэма 2. Аўтар – апавядальнік – герой - чытач.

Падтэмы:

- Спосабы выражэння аўтарскай пазіцыі ў творы: аўтар і апавядальнік, характар паведамлення.
- Залежнасць характара паведамлення ў стварэнні герояў ад светаўспрымання, творчай пазіцыі мастака.

Задачы:

1. Развіваць успрыняцце літаратурнага твора як адлюстраванне светапогляду пісьменніка.

2. Развіваць цікавасць да літаратурных твораў, якія адлюстроўваюць маральна-этычныя пазіцыі.

Плануемы вынік

Разуменне літаратуры як віда мастацтва	Каштоўнае ўспрыманне літаратурнага твора	Успрыняцце літаратуры як асноўнай часткі культуры
<p>Успрымае літаратурны твор як вобразнае адлюстраванне рэчаіснасці.</p> <p>Адрознівае аўтарскую пазіцыю ад поглядаў літаратурнага героя.</p> <p>Вучыцца аналізаваць светапогляд і творчую пазіцыю пісьменніка.</p> <p>Вучыцца суаадносіць характар апавядання і адлюстраванне героў з задумкай аўтара.</p>	<p>Фармулюе і аргументіруе свой пункт гледжання на творчую пазіцыю і светапогляд пісьменніка.</p> <p>Удзельнічае ў ролевых гульнях.</p> <p>Вучыцца параўноўваць свае погляды на этычныя і эстэтычныя праблемы з пунктам гледжання пісьменніка.</p>	<p>Знаходзіць у літаратурным творы адлюстраванне поглядаў пісьменніка.</p> <p>Вучыцца суаадносіць атрыманную з розных крыніц інфармацыю пра літаратурны твор.</p>

Выкананне патрабавання стандарта

У канцы 7 класа вучань

вучыцца	умее
<p>Параўноўваць літаратурны твор з творамі другіх відаў мастацтва.</p> <p>Знаёмы з літаратурнымі творамі розных відаў і жанраў (паэма, балада, раман, эсэ).</p> <p>·Вызначае тэму і ідэю літаратурнага твора.</p> <p>Разумее існасць калічнага і трагічнага літаратурнага твора</p> <p>Ствараць паведамленне пра літаратурны твор.</p> <p>Ствараць творчыя працы.</p> <p>Удзельнічаць у дыскусіі, прысвечанай літаратурнаму твору.</p> <p>Параўноўваць літаратурны творы розных народаў і знаходзіць у іх агульнае і рознае.</p>	<p>Успрымаць літаратурны твор як вобразнае адлюстраванне рэчаіснасці.</p> <p>Аналізаваць сістэму персанажаў літаратурнага твора.</p> <p>Выразна чытаць мастацкі тэкст.</p> <p>Ацэньваць чытанне другіх і сваё асабістае.</p> <p>Ацэньваць асабісты пераказ і пераказы аднакласнікаў.</p> <p>Ведае міфы, гераічны эпас народаў свету.</p>

8 КЛАС

Тэма 1. У пашуках сэнсу (дыялог: чытач – тэкст).

Падтэмы:

- Мастацкая ідэя твора і яго жанр.
- Узаемасувязь элементаў літаратурнага твора (тэматыка, праблематыка, ідэя, сюжэт і кампазіцыя).

Задачы:

1. Фармуляваць уяўленне пра жанр літаратурнага твора.
2. Удасканалваць уменне выражаць і аргументіраваць сваю думку пра мастацкі твор.
3. Фармуляваць уяўленне пра ўздзеянне мастацкага твора на духоўны і эмацыянальны свет чытача.

Плануемы вынік

Разуменне літаратуры як віда мастацтва	Каштоўнае ўспрыманне літаратурнага твора	Успрыняцце літаратуры як асноўнай часткі культуры
Вызначае тэматыку, праблематыку і ідэйны змест літаратурнага твора. Аналізуе асаблівасць аўтарскай мовы, у тым ліку трыпы: эпітэт, метафара, алегорыя. Вучыцца вызначаць жанравыя прыкметы паэмы, рамана, балады. Вучыцца аналізаваць вобразную сістэму літаратурнага твора (персанажы, пейзаж, інтэр'ер).	Разумеє, што ў літаратурных творах адвображаны этычныя і эстэтычныя каштоўнасці. Драматызує літаратурны твор. Вучыцца распрацоўваць крытэрыі для адзнакі асабістага пераказа і пераказа аднакласнікаў.	Выкарыстоўвае традыцыйныя, электронныя крыніцы інфармацыі для ўзбагачэння гісторыка-культурных ведаў. Вучыцца параўноўваць літаратурны твор з іншымі відамі мастацтва (кіно, тэатр).

Тэма 2. У пошуках аўтара (дыялог: чытач – аўтар).

Падтэмы:

- Аўтарская пазіцыя і пазіцыя герояў маст. твора.

- Аўтарская пазіцыя і ўспрыняцце твора чытачом.
- Гісторыка-культурная эпоха і мастацкі свет аўтара.

Задачы:

1. Паглыбляць веды пра духоўныя праблемы, паднятыя ў літаратурным творы.
2. Узбагачаць уяўленне пра ўздзеянне культуры на ўспрыняцце літаратурнага твора.
3. Развіваць уменне суадносіць светапогляды аўтара і чытача.

Плануемы вынік

Разуменне літаратуры як віда мастацтва	Каштоўнае ўспрыманне літаратурнага твора	Успрыняцце літаратуры як асноўнай часткі культуры
Вызначае жанр літаратурнага твора (паэма, балада, раман). Параўноўвае літаратурных героў у творах розных жанраў. Бачыць асаблівасць мастацкага свету аўтара.	Ацэньвае адображэння ў мастацкіх творах жыццёвыя з’явы. Параўноўвае аўтарскія і асабістыя адносіны да духоўных праблем, прадстаўленых у літаратурным творы.	Бачыць праблемы, характэрныя канкрэтнай гістарычнай эпосе. Складае гісторыка-культурныя каментары да літаратурнага твора.
Вучыцца выдзяляць “вечныя” тэмы, актуальныя для люблага часу.	Вучыцца ствараць паведамленне пра літаратурны твор, суадносячы аўтарскае ўспрыманне свету са сваім эмацыянальна-духоўным вопытам.	Вучыцца параўноўваць інтэрпрэтацыю “вечнай” тэмы ў літаратурных творах розных народаў.

Выкананне патрабавання стандарта

У канцы 8 класа вучань

вучыцца	умее
Параўноўваць літаратурны твор з творамі іншых відаў мастацтва (жывапіс, музыка, тэатр). Знаёміцца з літаратурнымі творамі розных відаў і жанраў. Разумее сутнасць камічнага і трагічнага ў літаратурных творах.	Вызначае тэму і ідэю літаратурнага твора. Аналізуе асаблівасць аўтарскай мовы, у тым ліку эпітэт, метафара, гіпербала. Разумее, што ў літаратурных творах адображаны этычныя і эстэтычныя

вучыцца	уме
<p>Пісаць рэцэнзію на літаратурны твор.</p> <p>Пісаць аргументаванае эсэ на літаратурную і вольную тэму.</p> <p>Ствараць творчыя работы.</p>	<p>каштоўнасці.</p> <p>Складае тэкст – разважанне на літаратурную тэму.</p>

9 КЛАС

Тэма 1. вобразы свету і чалавека ў літаратуры і мастацтве.

Падтэмы:

- Мастацкі вобраз і выяўленне: вобраз-знак-сімвал.
- Мастацкі вобраз літаратуры і мастацтва.

Задачы:

1. Удасканалваць уменне аргуменціравана выражаць свой пункт гледжання на мастацкую праблематыку.
2. Узбагачаюць асабістае ўспрыняцце агульначалавечых праблем.
3. Фарміраваць цікаваць да класічных і сучасных мастацкіх твораў.

Плануемы вынік

Разуменне літаратуры як віда мастацтва	Каштоўнае ўспрыманне літаратурнага твора	Успрыняцце літаратуры як асноўнай часткі культуры
Знаёмы з літаратурнымі творамі розных відаў і жанраў і іх аўтарамі. Знаходзіць і аналізуе мастацкія вобразы ў творах літаратуры і мастацтва. Вучыцца аналізаваць вобразы-сімвалы розных пісьменнікаў. Вучыцца даследаваць характэрныя рысы рамантызма і рэалізма.	Аналізуе адображаныя ў літаратурных творах этычныя і эстэтычныя каштоўнасці. Стварае сачыненне-разважанне на вольную тэму. Вучыцца фармуляваць і аргументаваць асабістую пазіцыю ў адносінах да духоўных праблем культуры. Вучыцца пісаць сачыненне розных жанраў, выкарыстоўваючы рамантычны і рэалістычны мастацкія прынцыпы.	Знаходзіць агульныя тэмы ў творах розных відаў мастацтваў (літаратура і музыка). Вучыцца параўноўваць вобразы-сімвалы ў творах розных відаў мастацтваў (літаратура і жывапіс, літаратура і музыка).

Тэма 2. Літаратура як складаная частка культуры.

Падтэмы:

- Агульначалавечыя каштоўнасці ў літаратуры і мастацтве розных народаў.

- Значэнне культурнай спадчыны для развіцця асобы і культуры ў цэлым.

Задачы:

1. Фарміраваць уяўленне пра значэнне культуры асобнага народа ў агульнасусветнай.
2. Фармуляваць успрыняцце літаратуры і мастацтва як магчымасці дзяялога культур.
3. Развіваць цікавасць да мастацкай творчасці як сродка самавыражэння.

Плануемы вымік

Разуменне літаратуры як віда мастацтва	Каштоўнае ўспрыманне літаратурнага твора	Успрыняцце літаратуры як асноўнай часткі культуры
<p>Вылучае і аналізуе агульныя, духоўныя праблемы і вобразы ў літаратурах розных эпох і народаў.</p> <p>Параўноўвае літаратурны творы з творамі іншых відаў мастацтваў.</p> <p>Знаёмы з фальклорнымі, міфалагічнымі і біблейскімі сюжэтамі і вобразамі ў аўтарскіх творах.</p> <p>Аналізуе вобразную сістэму мастацтва твора: персанажы, пейзаж, інтэр’ер.</p>	<p>стварае сачыненні розных жанраў.</p> <p>Стварае аргументаванае эсэ на літаратурную і вольную тэмы.</p> <p>Стварае творчыя работы, выкарыстоўваючы сюжэтна-кампазіцыйныя элементы літаратурнага твора.</p> <p>Піша рэцэнзію на літаратурны твор.</p>	<p>Знаходзіць і характарызуе гісторыка-культурныя факты, адвображаныя ў літаратурных творах.</p> <p>Параўноўвае літаратурны творы розных народаў і знаходзіць агульныя і розныя рысы.</p>

Выкананне патрабавання стандарта

У канцы 9 класа вучань умее

- Параўноўвае літаратурны твор з творамі іншых відаў мастацтва (жывапіс, музыка, тэатр, кіно).
- Знаёміцца з літаратурнымі творамі розных відаў і жанраў (паэма, балада, навэла, раман, эсэ).
- Знаёмы з фальклорнымі міфалагічнымі і біблейскімі сюжэтамі і вобразамі ў аўтарскіх творах.
- Аналізуе вобразную сістэму літ. твора: персанажы, пейзаж, інтэр’ер.
- Разумее існасць камічнага і трагічнага ў літаратурных творах.

- Удзельнічае ў дыскусіі, прысвечанай літаратурнаму твору.
- Ствараць творчыя працы.
- Ацэньвае асабістыя тэксты і тэксты аднакласнікаў па самастойна распрацаваных крытэрыях.
- Піша аргументаванае эсэ на літаратурную і вольную тэмы.
- Піша рэцэнзію на літаратурны твор.
- Параўноўвае літаратурныя творы розных народаў і знаходзіць агульную і розныя рысы.

ФОРМЫ І МЕТАДЫЧНЫЯ ПРЫЁМЫ ацэньвання вучэбных дасягненняў вучняў

Вучэбныя дасягненні школьніка патрэбна ацэньваць аб'ектыўна і ўсебакова. Для гэтага неабходна рэалізаваць на практыцы:

- прынцып адкрытасці і яснасці;
- прынцып суміравання дасягненняў;
- прынцып суадносін адзнакі, які дае школьнікам магчымасць падцвярджаць свае веды і ўменні на ўсіх узроўнях ацэньвання пры выкананні заданняў;
- прынцып выкарыстоўвання розных форм ацэньвання: пісьмовыя, вусныя, камбініраваныя праверкі;
- прынцып рэгулярнасці ацэньвання;
- прынцып абавязковасці ацэнкі.

Ацэньваць дасягненні вучняў могуць: сам вучань, аднакласнікі, настаўнік, прадстаўнікі школьнай адміністрацыі, бацькі, эксперты.

Ацэньванне – гэта састаўная частка вучэбнага працэса, таму ажыццяўляецца на працягу ўсяго вучэбнага часу.

Формы ацэньвання

Папярэдняе ацэньванне.

Праводзіцца ў пачатку навучальнага года ці перад вывучэннем новай тэмы.

Мэты:

- выявіць узровень падрыхтаванасці вучняў до засваення тэмы ці курса;
- ствараць матывацыю для актыўнай дзейнасці;
- удакладніць формы супрацоўніцтва настаўніка і вучняў.

Напрыклад

Метады, метадычныя прыёмы ацэньвання	Ацэньваецца	Парадак ацэньвання
Гутарка	Веды і уменні, накопленыя на папярэднік этапах навучання. Веданне тэкста літаратурнага твора.	Залік/не залік
Адказы на пытанні	Правільнасць успрыняцця літаратурнага твора.	Залік/не залік
Пастаноўка пытанняў вучнямі	Правільнасць успрыняцця праблематыкі літаратурнага твора.	Залік/не залік

Бягучае ацэньванне.

Праводзіцца ў працэсе навучання: выкарыстоўваецца фарматыўнае ацэньванне.

Мэты:

- канстаціраваць дасягненні вучняў з мэтай іх далейшага удасканалвання;
- фарміраваць навыкі самастойнай дзейнасці.

Метадычныя прыёмы: сачыненне, аналіз мастацкага тэкста, выразнае чытанне, адказы на пытанні.

Напрыклад

Метады, метадычныя прыёмы ацэньвання	Ацэньваецца	Парадак ацэньвання
Рашэнне праблем	Уменне аналізаваць мастацкую праблему, прымаць правільнае рашэнне.	Залічана/не залічана
Праверачная/дыягнасціруючая работа	Уменне аналізаваць тэкст літаратурнага твора, характарызаваць персанажы.	Залічана/не залічана
Аналіз сітуацыі	Уменне выражаць свой пункт гледжання.	Залічана/не залічана

Выніковае ацэньванне.

Праводзіцца пасля вывучэння тэмы, падтэмы ці курса.

Мэта - канстатіраваць у вучняў узровень засваення ведаў пасля пройдзенай тэмы, курса, вызначыць іх суадносіны патрабаванняў стандарта па літаратуры.

Напрыклад

Метады, метадычныя прыёмы ацэньвання	Ацэньваецца	Парадак ацэньвання
Дыскусія	Уменне аргуменціравана выражаць сваю думку. Уменне ўстаць на пазіцыю суб'ядніка.	Баламі (по 10-ці бальнай шкале)
Камбініраваная праверачная работа	Уменне засваення літаратурнах ведаў і ўменняў чытача.	Баламі (по 10-ці бальнай шкале)

У канцы 9-га класа вучні выконваць школьную праверачную работу – залік па літаратуры. Дасягнутыя вынікі фіксуюцца ў экзаменацыйнай ацэначнай карце па дзесяцібальнай сістэме.

Вучэбныя дапаможнікі, выкарыстоўваемыя для засваення вучэбнага зместу

У працэсе выкладання і засваення курса літаратуры настаўнік і вучні выкарыстоўваюць у якасці дыдактычнага матэрыяла: падручнікі, вучэбныя дапаможнікі па літаратуры, якія выдадзены ў Беларусі: даведкавую літаратуру культуралагічнага накірунку (слоўнікі, энцыклапедыі, даведнікі), выдадзеныя ў Беларусі.

Метады і метадычныя прыёмы засваення літаратуры

Метад навучання – гэта сукупнасць прыёмаў узаімнага супрацоўніцтва настаўніка і вучня, неабходная для рэалізацыі педагагічнага падхода і прадназначана для таго, каб забяспечыць выкананне задач навучання, выхавання і развіцця.

Прыём навучання – гэта састаўная частка метада навучання, з дапамогай якой рашаюцца канкрэтныя вучэбныя задачы.

Методыка арганізацыі такога дыялога з'яўляецца інтэрактыўнай.

- стварэнне магчымасцей для вучня заняць ініцыятыўную пазіцыю ў вучэбным працэсе;
- самостойны творчы пошук адказаў на аснове вядомага вопыта.

Настаўнік становіцца актыўным удзельнікам дыялога ўнутры вучнёўскага калектыва.

Гутарка (адказы на пытанні):

пастаноўка сістэмы пытанняў, прычым адказ на кожнае пытанне лагічнае прадстоўляе пераход да наступнага пытання.

Прыклад.

Гутарка на тэму: “Незразумелая маці” – (вобраз маці ў апавяданні В. Быкава “Сваякі”). Сістэма пытанняў і заданняў.

Дыскусія, галоўнымі рысамі якой з'яўляюцца мэтанакіраваны абмен ідэямі, разважанымі дзеля пошука справядлівасці, удзельнікі кожны па-свойму ўдзельнічаюць у арганізацыі гэтага абмена. Асноўныя формы дыскусіі: “круглы стол”, “паседжанне экспертнай групы”, “форум”, “дэбаты”, “суд”.

Прыклад.

Мадэль дыскусіі “Белае – чорнае”. Вучэбны матэрыял – апавяданне В. Быкава “Сваякі”.

Прадмет дыскусіі – праблема: “Слабы ці моцны чалавек маці?” клас дзеліцца на чатыры групы, якія займаюць процілеглыя пазіцыі ў падыходзе да пастаўленай праблемы (слабы – моцны).

Дыдактычная гульня –

прадугледжвае вучэбную мэтанакіраванасць і спаборніцтва (КВВ, красворд, віктарына). Аналіз сцэнарыя, правядзенне гульні.

Прыклад.

Літаратурны суд: над здраднікам Пшанічным у аповесці В. Быкава “Жураўліны крык”.

Даследаванне –

школьнік у працэсе навучання мадэліруе праблемную сітуацыю, прагназіруе плануемыя вынікі, аналізуе інфармацыю.

Прыклад.

Вучэбны матэрыял – аповесць В. Карамазавы “Дзяльба кабанчыка”.

Праблема: “Чым прыцягвае Сцяпана горад – незвычайнасцю і лёгкасцю існавання ці магчымасцю адарвацца ад сваіх каранёў?”

1. Вучні дзеляцца на мікрагрупы, кожная з якіх прадумвае праект – рашэнне пастаўленай праблемы.
2. настаўнік прапаноўвае працягнуць дыскусію на наступным уроку, дадаткова азнаёміўшыся з дадатковымі крыніцамі інфармацыі.

Работа з тэкстам –

настаўнік прапаноўвае вучням тэкст для чытання. Школьнікі знаёмяцца з тэкстам, аналізуюць яго, ставяць пытанні і адказваюць на іх.

Прыклад.

Вучні чытаюць верш М. Багдановіча “Слуцкія ткачыкі”. Пасля чытання тэкста настаўнік прапонуе адказаць на пытанні:

1. Чаму сумавалі дзяўчаты? Па чым?
2. Чаму менавіта, васілёк з’яўляўся на іх узорах?
3. Персідскія матывы, блізкія ці далёкія?

Апавяданне (лекцыя).

Настаўнік расказвае змест якой-небудзь тэмы, гэта можна быць паведамленне розных ідэй, фактаў, тэорый. Вучні слухаюць, робяць запісы, задаюць пытанні.

Прыклад.

Перад чытаннем урыўкаў з аповесці В. Быкава “Жураўліны крык” настаўнік задае вучням пытанні: “Рабяты, як вы лічыце, ці лёгка нам будзе чытаць аповесць? Чаму?” пасля настаўнік падхоплівае тых, хто лічыць, што твор будзе чытацца цяжка і пачынае будаваць свой гісторыка-культурны каментарай.

Ролевая гульня.

Прыклад.

Тэатралізавана – мастацкі дыялог “У тэатральнай гасцёўні”, у якой адбудзецца пастаноўка спектакля па мастацкім творы. Клас дзеліцца на дзве групы: адна выконвае ролю ўдзельнікаў спектакля, другая – іх крытыкаў.

1. Заданне для групы “рэжысёраў”:

- Раскрыце вашага разуменне асноўнага канфлікта п'есы.
  - Чаму вы звярнуліся менавіта да гэтага твора?
  - Якія сродкі вы выкарысталі?
  - Якія думкі і пачуцці імкнуліся выклікаць у глядачоў?
2. Заданне для “крытыкаў”:
- Ці згодны вы з трактоўкай асноўнага канфлікта п'есы?
  - Ці актуальна гэта для сучаснасці?
  - Якія думкі і пачуцці выклікаў спектакль?
  - Што вас не задаволіла ў спектаклі?

Стварэнне асабістага тэкста (эсэ, водгук).

Прыклад.

Вучні разглядваць рэпрадукцыю карціны “Еўфрасіння Полацкая” і пішуць па ёй сачыненне. У якасці падрыхтоўкі да сачынення па карціне школьнікам прапануецца адказаць на пытанні:

1. Што за гістарычны момант адлюстраваны на карціне?
2. Што адлюстравана на заднім плане?
3. Як апранута Еўфрасіння (поза, адзенне, выраз твару)?
4. Выразі свае адносіны да сцэны, адлюстраванай на карціне.
5. Падбяры эпіграф.
6. Складзі план і напішы сачыненне па карціне.

Агульныя формы арганізацыі навучання – фронтальная работа, групавая работа, індывідуальная работа.

Канкрэтная форма арганізацыі навучання – урок, экскурсія, практычныя заняткі, семінар, праектная работа, дамашнія заданні.

Праектнае навучанне – тэхналогія абароны індывідуальных праектаў. Каштоўны не толькі вынік, а і ў большай ступені сам працэс. Работа праходзіць шэсць стадый: падрыхтоўка, планаванне, даследванне, вывады, прэзентацыя, ацэнка.

Прыклад.

Даследванне праблемы “Традыцыі і сучасная культура”.

1. Падрыхтоўка: падзел класа на групы, выбар тэм.
2. Даследніцкая работа ў групах.
3. Абмяркоўванне вынікаў і пісьмовае афармленне даследніцкай работы.
4. Падрыхтоўка да інсцэніроўкі абрада.
5. Прэзентацыя праекта.
6. Абмеркаванне вынікаў.

Атрыманне вучнямі інфармацыі ў працэсе літаратурнай адукацыі можа быць арганізавана наступным чынам: чытанне мастацкай літаратуры і немастацкіх літаратурных крыніц (мемуары, дзённікі, пісьмы), прагляд відэофіліяў, выкарыстанне аўдыёкасет, камп’ютэрных праграм і Інтэрнэта.

LITERATŪRA

Mācību priekšmeta programmas paraugs
(batkrievu valodā)

Atbildīgā par izdevumu – T. Fomina

Mācību priekšmetu programmas paraugu
aizliegts izmantot komercdarbībai!

© Izglītības satura un eksaminācijas centrs
Rīga
2005

Ar labojumiem 2010.gada septembrī